

VAŽNA OBAVIJEŠT

svim

muzejima, galerijama
i muzejnim zbirkama

U sporazumu s "B i r o t é h n i k o m", navodna za organizaciju i uspeditanje uređskog poslovanja, Zagreb, Barisavljeva 16/III, dogovorili su štampanje tiskanica za inventara muzejnih zbirki i ostale tiskanice za muzejske potrebe. Preporučeno muzejima, da nam - z a j k a s n i j e do kraja XII. m. s. g. - jave svoje potrebe za ove tiskanice:

Inventar ruke knjige (u slobodnim listovima)

Inventarska česta

Ostale tiskanice i kartice za kataloge i sl.

Uzrke navodnih tiskanica, šaljemo ustanovama posebnom poštom.

Narudžbe, koje ćemo ustupiti "Birotennici" na izradu i otpremu, molimo dostaviti na adresu Museologije.

"MUSEOLOGIJA"

A) UZORAK INVENTARA ZA NABAVKE POLIVALENTAN, DETALJAN

NAČIN AKVI- ZICIJE	IME I ADRESA DAROVATELJA, ZAKLADE ILI PRODAVACCA	DATUM AKVI- ZICIJE	DATUM UPISA U REGI- STAR	CIJENA	VRIJED- NOST OSI- GURANJA	REGI- STAR- BROJ	OPIS INVENTAR- NOG PREDMETA
1	2	3	4	5	6	7	8

(LIJEVA STRANA)

VLASNIK	ETIHA	MATERI- JA I TEH NIKA	MJERE	TIP (VR- STA PRI- RODO- SLOVNA)	P O R I J E K L O					
					IZVED- BA	FUNK- CUA	POLO- ŽAJ	ZBIR- KA	MJESTO LOVA, RIB. ILI BRANJA	OPASKE
9	10	11	12	13						

(DESNA STRANA)

**B.) UZORAK INVENTARA ZA NABAVKE
POLIVALENTAN, SMANJEN**

IME I ADRESA DAROVA- TELJA, KAKLADE ILI PRODAVAOCA	DATUM A- KVIZICIJE	CENA, VRI- JEDNOST O- SIGURANJA	OPIS INVENTARNOG PREDMETA
1	2	3	4

(LIJEVA STRANA)

BROJ RE- GISTRA	PROVENIENCIJA	MATERIJA I TEHNIKA	OPASKE
5	6	7	8

(DESNA STRANA)

**C) UZORAK INVENTARA ZA UMJETNIČKE ZBIRKE
SPECIJALIZIRAN, DETALJIRAN**

NAČIN NA- BAVKE	IME I ADRESA DAROVATELJA ZAKLADE ILI PRODAVAČA	DATUM NADAV- KE	STRANI- CA UPISA U REGI- STRU	CIJENA	VRIJED- NOST OSI- GURANJA	REGI- STAT. BROJ	OPIS INVENTAR- NOG PREDMETA
1	2	3	4	5	6	7	8

(LJEVA STRANA)

UMJETNIK	SKOLA I NAROD- NOST	EPONA	MATERI- JAL I TEH- NIKA	MJERE	PORIJEKLO					
					IZRADA	PUNK- CIJA	POLO- ŽAJ	KOLEK- CIJA	OPA- SKE	
9	10	11	12	13	14				15	

(DESNA STRANA)

**D) UZORAK INVENTARA ZA PRIRODOSLOVNE ZBIRKE
SPECIJALIZIRAN, DETALJIRAN**

VRSTIN AKVI- ZICIJE	IME I ADRESA DAROVATELJA ZAKLADE ILI PRODAVAČA	DATUM NABAV- KE	STRANI- CA UPISA U REGI- STRU	CIJENA	VRIJED- NOST OSI- GURANJA	REGI- STAR- BROJ	OPIS INVENTAR- NOG PREDMETA
1	2	3	4	5	6	7	8

(LIJEVA STRANA)

TIP	KOD (SPOL)	PODACI IZ KATALOGA KLASIFIKACI- JE TIPOVA	MJERE	IME I ADRESA LOVCA, RIBARA ILI KOLEKCIJ- NERA	PORIJEKLO		OPASKE
					ZEMLJA	KOLEKCIJA	
9	10	11	12	13	14	15	

(DESNA STRANA)

E) UZORAK INVENTARA NORDISKA MUSEET-STOKHOLM

IME DAROVATELJA ILI PRODAVAOCA		BROJ REGI- STRIRANJA	OPIS
1	2	3	4

(LIJEVA STRANA)

NAČIN AKVIZICIJE	IME AUTORA I PRIJAŠNJEG VLAŠNIKA	DATUM AKVI- ZICIJE	IME I ADRESA DA- ROVATELJA ILI PRODAVAOCA	CIJENA	PROVENI- JENCIJA
5	6	7	8	9	10
					(Mjesto upotrebe)

(DESNA STRANA)

F) UZORAK INVENTARA
 „MUZEUNDAC“ ASSOC. DE CONSERVATEURS NEERLANDAIS

BROJ INVENTARA		AUTOR	OPIS	MJERE			
STARI	NOVI			HT	LR	LN	DIAM.
1		2	3	4			

(LJEVA STRANA)

MATERIJAL	NAČIN NABAVKE	DATUM	PARAF	OPISKE
5	6	7	8	9

(DESNA STRANA)

Antun Bauer

NEKE PRIMJEDBE
NA STRUČNO INVENTIRANJE
U MUZEJIMA

Stručno inventiranje muzejskog materijala može je najviše zanemaren dio rada naših muzeja. To je slučaj u oim muzejima, koji imaju veće zbirke, nabavljene ranijih godina poklonima ili ne sličan način. Na taj način nabavljene zbirke često nije bilo "administrativno" potrebno inventirati. Pogotovo se to događa u muzejima bez stalnog ili stručnog osoblja, gdje ne postoje uvjeti za izradbu stručnog inventara. Tako stoji u mnogim našim muzejima naročito u pokrajini, gdje je veći dio zbirki potpuno neinventiran, dok zadovoljavajući stručni inventar možemo tek u gdjekojem muzeju.

Mora nam u prvom redu biti jasan osnovni pojam "stručnog muzejskog inventara". Ova j inventar nije identičan sa "popisom predmeta", koji se po upravno-administrativnoj terminologiji također naziva "inventar". Popis predmeta u jednoj muzejskoj zbirci nije, i ona može biti, "stručni inventar" samo radi toga, što ga je eventualno radio stručni kustos.

Kada posmatramo jednog jasnog i određenog sistema stručnog muzejskog inventara većina stručnog muzejskog personala i razire od toga posla, te se radije bavi naučnim radom i na taj način često donose o izabranim predmetima pojedinih zbirki u muzejima važne naučne rezultate. Često je muzejski personal toliko zatrpan nizom raznih zadatka, da nema vre-

zna se mogućnosti da pristupi sistematskom inventiranju muzejskih zbirki, što je dug, a možda i nezahvalan posao. Svi su ti rani poslovi u muzejima nesumnjivo važni i značajni, a na svu ustanovu toliko dugo pozitivni, dok ne idu na šteta drugog, često važeg, dijela zbirke, koji ostaje neinventiran i neobrađen.

Jedan muzejski predmet često puta može predstavljati veliku vrijednost, ako je poznata njegova funkcija, okolnosti nastanka, ime autora, koji ga je izradio, ili ime vlasnika, koji ga je imao u uporabi, te ostali slični podaci. Često neki predmet, koji je čuvan kod ranijih vlasnika, prelazio od koljena na koljeno, o kojemu se u familijama znale legende o njegovom porijeklu i funkciji, ima baš po tim podacima svoja historijska i dokumentarna vrijednost. Vrijednost je tim veća, ako, stručnom obradom u muzejskoj zbirci, bude legende o dotičnom predmetu i naučno utvrđena.

Konkretna školski primjer ovakove tradicije, koja se u familiji čuvala o jednom predmetu, predstavlja primjer "Svjetiljke od kovanog željeza" na mostu na rijeci Vuki, iz sredine XVIII. stoljeća, koja potječe iz obitelji Benko. Svjetiljka je došla u Gradski muzej u Vukovar poklonom jedne sječne obitelji. Po familijarnoj tradiciji ova je svjetiljka nekada vješala na starom mostu, koji je vodio preko Vuke u dijelcu "Steri" Vukovar od "Novog". U obitelji je dugo već zaboravljeno, da je jedan član familije Benko bio sakupnik "resterine" na tom istom mostu, što je dobio u zakup od vlastelina Eltz sredinom XVIII. stoljeća. Po bi odgovaralo i stilskim karakteristikama ove svjetiljke iz kovanog željeza. Bez prikupljenih podataka i bez stručne obrade tih podataka putem arhivske gradje ova bi svjetiljka imala tek svoju dekorativnu vrijednost bez nekih lokalnih specifičnosti. Sa svim tim navedenim podacima i puzim ostalim podacima i uspomena o familiji i njezinim članovima, koji su prikupljeni u vezi s tom svjetiljkom, ovaj je predmet dobio svoje prvovredne značenje za zbirku dotičnog muzeja.

Kada o tom ili nekom drugom predmetu svi ti podaci ne bi bili odmah pri njegovom dolasku u muzej iscrpno prikupljeni i sakupljeni, ostao bi spomenuti predmet u muzejskoj zbirci bez svoje vlastite prošlosti, bez svoje historijske i dokumentarne značenjske. To bi se dogodilo isključivo krivnjom dotičnog muzejskog kustosa, koji ne čajda dovoljno savjesti i odgovornosti /ako već nema ljubavi, snala ili sklonosti/ za ispravna predmete ili zbirke u muzeju. I tako bi dopustio, da Valni podaci o nekakom predmetu iskožu i da se u nepovrat sruši vrijednost jednog čisto važnog dokumenta.

Često se dogodi, pogotovo u manjim pokrajinskim muzejima, da pojedinci, vrseni lokalnim patriotizmom, donose u muzej neregularne i nepravilne "dragocjenosti". Ovi predmeti nisu "dragocjenosti" po svojoj objektivnoj vrijednosti, nego po tradiciji, kojom su oni kroz generacije čuvani i tako došli do nas. Svečasti predmeti, ako dođu u muzej, prekladaju svoj život u onom muzeju, u kojem su bili čuvani. A nastavak njihovog života i tradicije, ispravna ocjena njihove "dragocjenosti", bit će odvisnima jedina i isključivo stručna i obredna spomenutog predmeta i njihovog značenja, koje bi trebala biti vidljiva u inventaru toga muzeja. A to je nesumnjivo jedan od najvećih zadataka muzejskog kustosa i njegove odgovornosti prema muzejskom materijalu.

Ako muzejski namještenik - ovo se najčešće događa u manjim pokrajinskim muzejima - donosi jedan predmet iz privatnog posjeda u muzej, snosi i odgovornost za taj predmet i za njegovu "vrijednost". Hoće li se u muzeju o tom predmetu sačuvati tradicije o njegovoj vrijednosti, funkciji, značenju i t.d.? Kako, na koji način? Odgovornost za to snosi stručni muzejski personal.

Ako se "život" predmeta u muzeju ne nastavi, ako predmet gubi na svojoj vrijednosti kada dođe u muzej, ako u muzeju ne postoje uvjeti, da se njegova naučna i dokumentarna vrijednost sačuva, onda je takav rad pustog sabiranja muzejskih zbirki čisto puta negativan i treba ga umjeriti u pozitivnom pravcu.

Registriranje svih podataka o pojedinom predmetu potrebno je obaviti odmah neposredno kod nalaza, nabavke ili primitka u paketu, a ne naknadno rekonstruirati okolnosti nalaza. Treba odmah prikupiti sve podatke o upotrebi predmeta, o tradiciji i slično, t. j. sve ono, što predmetu daje njegovu dokumentarnu i historijsku vrijednost. Ako se to ne registriro odmah, neposredno, iscrpno i na stručan način, sa svim pojedinostima, koje su često od velike koristi i naučne vrijednosti, u tom slučaju, sa kratko vrijeme ili sa podaci zaboreve, ili se promijeni stručni personal, koji je predmet nabavio, to tako predmet gubi svoju naučnu muzejsku vrijednost.

Ovaj problem je u principu jasno obradjen u članku "Muzejske zbirke i njihove organizaciona struktura". Tu je naglašena odgovornost prema inventiranju muzejskih zbirki. /"Muzeologija" br. 1. str. 36, god. 1955./

Problem stručnog inventara muzejskih zbirki uopće je najteži problem svih naših muzeja u zemlji. Nije sastavka i diskusije ušeg i širog karaktera, koji su održani sa stručnim muzejskim personalom u Zagrebu i u centralnim pokrajinskim muzejima van Zagreba, danijele je nekoliko pokušaja, da se dođe do jednog zajedničkog rješenja. Na osnovu tih savjetovanja mnogi su muzeji dali dragocijena iskustva, kojima se mogu i drugi koristiti.

Potrebno je da se nađu prihvatljiva rješenja, koja bi zadovoljila osnovne potrebe stručnog inventiranja muzejskih predmeta, odnosno muzejskih zbirki, obrirao na naše prilike i tehničke i stručne mogućnosti. Ne smatramo, da je ovim člancima, koje donosimo u "Muzeologiji", dano konačno i definitivno rješenje ovoga problema. Ovi članci su rezultat studije rada oko rješavanja toga problema obrirao na našu današnju specifičnost.

Članak prof. Vanda Pavelić, kustosa Muzeja sa uzjetnošć i obrt u Zagrebu, daje sliku, koliku važnost je ovim

problema dao Internacionalni savjet muzealaca na svojoj konferenciji u Parizu 1953. godine. Ovaj članak daje mogućnost da predložimo sliku, koliko je u tom pravcu - u usporedbi s ostalim zemljama - kod nas učinjeno.

Nezanimljivo je najsolidnije proučavana rednja kolegice prof. Pavle Gabrić, kustosa Etnografskog muzeja u Zagrebu, koja dajući rješenje problema o inventiranju etnografske zbirke, bila povod da su muzeji u Dječkovu i Celjevu uveli ovaj sistem inventiranja za etnografsku gradju u svojim zbirkama. To su vjerojatno najsolidnije uređeni muzejski inventari u našim muzejima. Praksa ovih muzeja dala je niz dobrih sugestija za neke manje tehničke dopune u načinu inventiranja, koje odgovaraju našim specifičnim prilikama i uvjetima rada.

Nezni tipovi i načini inventiranja numizmatike i nadalje iscrpno su obrađjeni u Numizmatičkom zborniku I., str. 101, izdanom od Numizmatičkog društva u Zagrebu 1951. u članku A. Bevera "Numizmatičke zbirke u muzejima SR Hrvatske". Time se već postaknilo nekoliko naših muzeja kod inventiranja svojih zbirki numizmatike i nadalje.

U inventiranju numizmatike najpraktičniji je tip i način inventiranja, koji je započeo Građanski muzej u Varaždinu /prof. Filić/, te ga možemo preporučiti kao najjednostavniji i najbolji.

U inventarsku knjigu, uz opis mince, treba naznačiti materijal, veličinu: za kovane mince: težinu i još dodati otisak na papiru A-a i B-a /aversa, reversa/. Ovaj otisak može se dobiti i prebacivanjem mince u vlačan, po mogućnosti, bezdrveni papir između dvije gumene ploče. Na taj način dobije se, nalježno svaki detalj plastike sa originala. Na vlačan papir, dok je još na minci, treba nanijeti patinu od grafitne prašine /prašine nekane olovke/, da se istaknu detalji u plastici, koji bi bez toga bili teško vidljivi.